

Zmiany w regulacjach IRGiT

Podsumowanie

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. („IRGiT” lub „Izba”) wprowadza zmiany w Szczegółowych zasadach rozliczeń rynków prowadzonych przez TGE S.A. („Szczegółowe zasady rozliczeń”) uwzględniające:

- 1) wprowadzenie możliwości wnoszenia gwarancji bankowych na pokrycie wpłat do Funduszu Gwarancyjnego,
- 2) uszczegółowienie zapisów dotyczących banków akceptowanych jako wystawca gwarancji bankowych,
- 3) możliwość wnoszenia zabezpieczeń niepieniężnych w ramach Grup energetycznych, objętych kompensacją depozytów zabezpieczających,
- 4) doprecyzowanie zapisów dotyczących Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB,
- 5) wprowadzenie zapisów doprecyzujących opis działań Izby w przypadku wystąpienia zastrzeżenia płatności.

Wdrożenie powyższych zmian jest kolejnym krokiem w rozwoju oferty Izby w zakresie poprawy bezpieczeństwa rozliczanych rynków oraz dalszej optymalizacji systemu zabezpieczeń.

Wprowadzane zmiany zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komitet ds. Ryzyka przy IRGiT i wchodzi w życie z dniem 27 marca 2020 r.

Szczegółowy opis zmian

1. Wdrożenie możliwości wnoszenia gwarancji bankowych na pokrycie wpłat do Funduszu Gwarancyjnego

Zarząd IRGiT realizując postanowienia § 45 Regulaminu GIR, wprowadza do Szczegółowych zasad rozliczeń zmiany umożliwiające wnoszenie gwarancji bankowych na pokrycie wpłat do Funduszu Gwarancyjnego. Celem wprowadzanych zmian jest zwiększenie atrakcyjności oferty IRGiT poprzez optymalizację funkcjonowania tego elementu systemu gwarantowania rozliczeń z perspektywy Członków Izby.

Gwarancje bankowe wnoszone jako wpłata do Funduszu Gwarancyjnego powinny spełniać wymagania określone w § 32 i 33 Szczegółowych zasad rozliczeń. Poniżej przedstawione zostały główne założenia procesu wnoszenia gwarancji bankowych na Fundusz Gwarancyjny:

- a) gwarancja bankowa musi być zgodna z nowym wzorem gwarancji bankowej akceptowanym przez Izbę - wzór gwarancji bankowej będzie opublikowany na [stronie internetowej IRGiT](#),

- b) Członek Izby z odpowiednim wyprzedzeniem przesyła do Izby projekt gwarancji bankowej za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres dzr@irgit.pl,
- c) po uzyskaniu od Izby potwierdzenia akceptacji projektu treści gwarancji, Członek Izby zobowiązany jest do ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego dzień aktualizacji Funduszu Gwarancyjnego złożyć do Izby oryginał gwarancji bankowej,
- d) wnosząc gwarancję bankową jako wpłatę na Fundusz Gwarancyjny, Członek Izby zobowiązany jest wskazać iż jest ona dedykowana na pokrycie wpłaty na ten fundusz. Deklaracja powinna zostać przesłana za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres dzr@irgit.pl przez osobę upoważnioną do kontaktu z Izbą. W przypadku braku wskazania, iż wnoszona gwarancja ma stanowić pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego, Izba uznaje ją jako wniesioną w poczet depozytów zabezpieczających,
- e) termin obowiązywania gwarancji bankowej powinien wynosić co najmniej 45 dni licząc od dnia aktualizacji Funduszu Gwarancyjnego (pierwszy dzień roboczy danego miesiąca), w której dana gwarancja będzie uznawana na pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego. Izba weryfikuje termin obowiązywania gwarancji bankowych przed każdą aktualizacją Funduszu Gwarancyjnego,
- f) w przypadku, gdy wniesiona na Fundusz Gwarancyjny gwarancja bankowa nie spełnia wymogu dotyczącego terminu ważności w postaci minimalnego okresu obowiązywania 45 dni (licząc od najbliższej aktualizacji), gwarancja bankowa nie jest uznawana jako zabezpieczenie Funduszu Gwarancyjnego i nie jest uwzględniana w raporcie dotyczącym aktualizacji tego funduszu. W takim przypadku, Członek Izby zobowiązany jest do złożenia gwarancji bankowej spełniającej ten wymóg lub do dokonania wpłaty na fundusz w środkach pieniężnych w dniu regulacji Funduszu Gwarancyjnego (w czwartym dniu roboczym po aktualizacji),

Wyznaczając minimalny okres obowiązywania gwarancji bankowej na pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego, IRGiT uwzględniła okres pomiędzy kolejnymi aktualizacjami Funduszu Gwarancyjnego oraz czas potrzebny do przeprowadzenia czynności operacyjnych realizowanych w przypadku wystąpienia niewypłacalności danego Członka Izby wnoszącego gwarancję bankową, w tym:

- a. czas na dopłatę do Funduszu Gwarancyjnego z tytułu kolejnej aktualizacji Funduszu Gwarancyjnego,
  - b. czas na ewentualne zamknięcie pozycji w przypadku ogłoszenia niewypłacalności danego Członka Izby wnoszącego gwarancję bankową na pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego,
  - c. czas na ewentualne zrealizowanie gwarancji bankowej.
- g) gwarancja bankowa zostaje wpisana do Rejestru Zabezpieczeń Niepieniężnych oraz uznana na pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego pierwszego dnia roboczego miesiąca (tj. w dniu aktualizacji Funduszu Gwarancyjnego) oraz zostaje uwzględniona w raporcie dotyczącym aktualizacji Funduszu Gwarancyjnego,

- h) uznana wartość gwarancji bankowej na pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego danego Członka Izby nie może być wyższa niż 60% wymaganej wartości wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego,
- i) Członek Izby w raportach dotyczących aktualizacji Funduszu Gwarancyjnego otrzymuje informację o ewentualnej nadwyżce wartości wniesionej gwarancji bankowej ponad wartość uznaną jako wpłatę do Funduszu Gwarancyjnego oraz o środkach pieniężnych jakie muszą zostać wpłacone w dniu regulacji Funduszu Gwarancyjnego. Ewentualna nadwyżka wartości wniesionej gwarancji bankowej na pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego nad uznaną wpłatę do Funduszu Gwarancyjnego nie jest uwzględniana jako wpłata na inne zabezpieczenia,
- j) każdorazowa zmiana gwarancji bankowej wymaga akceptacji Izby:
  - i. w przypadku obniżenia kwoty gwarancji bankowej wniesionej na pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego pomiędzy kolejnymi aktualizacjami tego funduszu, dopuszcza się wyłącznie obniżenie do kwoty gwarancji, która została uznana jako wpłata na Fundusz Gwarancyjny,
  - ii. zwrot wycofywanej gwarancji bankowej wniesionej na pokrycie wpłaty do Funduszu Gwarancyjnego następuje nie wcześniej niż w 5 dniu roboczym następującym po dniu aktualizacji Funduszu Gwarancyjnego, o ile Członek Izby poinformował Izbę o zamiarze wycofania gwarancji złożonej na Fundusz Gwarancyjny do ostatniego dnia roboczego poprzedniego miesiąca oraz dokonał wymaganej wpłaty w środkach pieniężnych,
  - iii. wycofanie gwarancji bankowej nie jest możliwe pomiędzy aktualizacjami.

Wraz z wprowadzeniem możliwości wnoszenia gwarancji bankowych na Fundusz Gwarancyjny, **zmianie ulega również oficjalny wzór gwarancji bankowej akceptowanej przez IRGiT**, uniwersalny ze względu na tytuł wnoszonego zabezpieczenia.

Jednocześnie informujemy, iż złożone dotychczas gwarancje wpisane do Rejestru Zabezpieczeń Niepieniężnych nie tracą swojej mocy i w dalszym ciągu będą stanowić zabezpieczenie z tytułu depozytów transakcyjnych i zabezpieczających. W tym kontekście, nie ma konieczności wymiany już wniesionych gwarancji bankowych na takie, które będą zgodne z nowym wzorem.

2. Doprecyzowanie zapisów dotyczących banków akceptowanych jako wystawca gwarancji bankowych

Realizując rekomendację Komitetu Ryzyka przy IRGiT, Izba uszczegóławia zapisy § 32 Szczegółowych zasad rozliczeń dotyczące zasad akceptacji banków będących wystawcami gwarancji bankowych wnoszonych do systemu gwarantowania zabezpieczeń. Zmiana w tym zakresie polega na wprowadzeniu macierzy ocen ratingowych oraz stopni jakości kredytowych dla banków akceptowanych jako wystawca gwarancji bankowych wnoszonych w ramach systemu gwarantowania zabezpieczeń.

Dodatkowo, mając na uwadze zwiększenie standardów w zakresie zarządzania procesem niewypłacalności Członka Izby, uwzględniono możliwość prowadzenia komunikacji międzybankowej za pośrednictwem systemu SWIFT. W przypadku, gdy udzielającym gwarancji jest bank zagraniczny, musi on posiadać odpowiednie uzgodnienia w tym zakresie z Bankiem Płatnikiem Izby lub Bankiem Płatnikiem Członka Izby.

3. Zmiana w zakresie wnoszenia zabezpieczeń niepieniężnych w ramach Grup Energetycznych

W związku z wprowadzonym do Szczegółowych zasad rozliczeń zapisem § 28 ust. 5, Członkowie Izby objęci zgodnie z § 39 ust. 7 Regulaminu GIR kompensacją depozytów zabezpieczających, mogą w sposób bardziej optymalny wykorzystywać zabezpieczenia niepieniężne złożone jako pokrycie zobowiązań podmiotów należących do jednej Grupy energetycznej. Zgodnie z wprowadzoną zmianą, podmiot wnoszący zabezpieczenie niepieniężne będzie uprawniony do rozdzielania wartości tych zabezpieczeń pomiędzy podmioty objęte kompensacją depozytów, co pozwoli zoptymalizować proces wnoszenia zabezpieczeń pod kątem efektywności kosztowej oraz operacyjnej.

4. Wprowadzenie zapisów doprecyzowujących proces aktualizacji wartości Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB.

Zmiany wprowadzone w § 14 i § 15 Szczegółowych zasad rozliczeń mają na celu zapewnienie wysokiej transparentności procesu wyznaczania wartości Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB.

Wartość Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB danego Członka Izby jest wyznaczana na podstawie wartości zdefiniowanej przez ten podmiot w przesłanej do IRGiT deklaracji oraz z uwzględnieniem salda zobowiązań i należności tego Członka Izby z tytułu zawartych przez niego transakcji, na zasadach określonych w § 14 Szczegółowych zasad rozliczeń.

Nowy wzór formularza deklaracji wyznaczenia Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB (XBID) został określony w Załączniku nr. 3 do Szczegółowych zasad rozliczeń. Załącznik w wersji elektronicznej dostępny jest na [stronie internetowej Izby](#).

Dyspozycja aktualizacji Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB przesłana do godziny 11:00 w bieżącym dniu roboczym będzie obowiązywała począwszy:

- od godziny 14:00 – jeżeli Członek Izby dokonał wpłaty na subkonto Rachunku depozytów transakcyjnych, a wpłata została zaksięgowana na tym rachunku do godziny 12:00 lub wartość nowego limitu transakcyjnego dedykowanego RDB jest niższa niż poprzednio zdefiniowana wartość,
- od godziny 18:30 – jeżeli Członek Izby nie dokonał wpłaty na subkonto Rachunku depozytów transakcyjnych lub dokonał ją w kwocie niższej, a wartość nowego Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB jest wyższa.

W przypadku, gdy dyspozycja aktualizacji Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB zostanie przesłana po godzinie 11:00 dnia bieżącego, zaktualizowana wartość Limitu transakcyjnego dedykowanego RDB będzie obowiązywać w następnym dniu roboczym zgodnie z zasadami opisanymi powyżej.

5. Wprowadzenie zapisów doprecyzowujących opis działań Izby w przypadku wystąpienia zastrzeżenia płatności.

Zapisy w § 55 Szczegółowych zasad rozliczeń, zostały doprecyzowane poprzez dodanie informacji dotyczącej postępowania Izby w przypadku wystąpienia zastrzeżenia płatności spowodowanego przez Członka Izby, którego środki pieniężne zdeponowane na Rachunku depozytów transakcyjnych podzielone zostały na Podstawowy limit transakcyjny i Limit transakcyjny dedykowany RDB. Wprowadzone zmiany mają na celu określenie kolejności wykorzystywania zabezpieczeń, wniesionych przez Członków Izby w środkach pieniężnych, do pokrycia zobowiązań wynikających z zastrzeżenia płatności.

W przypadku pytań prosimy o kontakt.

Biuro IRGiT	22 341 99 01
Dział Rozliczeń i Rozrachunku	22 341 99 80
Dział Zarządzania Ryzykiem	22 341 98 20